

Afspraken Staatsbosbeheer en schapsbesturen Groengebied Amstelland, Spaarnwoude en Twiske-Waterland

Versie 24-12-21

Uitgangspunten

We hebben een gezamenlijk belang én verantwoordelijkheid voor de groene recreatiegebieden in MRA. De partijen willen samenwerken om te zorgen voor een aantrekkelijk en eigentijds landschap voor de inwoners van de Metropoolregio Amsterdam, waaraan zowel beheergebieden van de drie betrokken recreatieschappen (Groengebied Amstelland, Spaarnwoude en Twiske-Waterland) als van Staatsbosbeheer een bijdrage leveren.

Afspraken

Partijen spreken in dat kader het volgende af:

1. Er is overeenstemming bereikt over de gezamenlijke visie (zoneringskaart / functiematrix) voor de groene recreatiegebieden in het Noord-Hollandse deel van de MRA, waarvoor geldt dat deze in eigendom zijn bij Staatsbosbeheer en waarvan het economisch eigendom (beheer) óf bij de recreatieschappen is belegd óf bij Staatsbosbeheer zelf. Zie de bijgevoegde kaart voor de scope c.q. het werkingsgebied van de gemaakte afspraken.¹

Voor wat betreft de schappen is de visie gebaseerd op/ zal gebaseerd worden op:

- a. De vastgestelde visie van **Spaarnwoude**.
- b. De vastgestelde visie van **Twiske-Waterland**, waarbij nog een voorbehoud wordt gemaakt voor de zoneringskaart. Hiervoor wordt een procesafspraken gemaakt (Q1 2022).
- c. Een voorstel voor een zoneringskaart voor **Groengebied Amstelland (GGA)**, waarover zal worden besloten in het kader van de visie GGA. Dat besluit valt medio 2022.

Ten aanzien van de zoneringskaart is nog een nadere detaillering nodig voor de drie recreatieschappen. De definitieve versie komt in het eerste kwartaal van 2022 beschikbaar. Ook wordt nog een procesafspraken gemaakt over de benaming van de zones (bijvoorbeeld "ontvangstgebied"). Dit zal in Q1 plaatsvinden.

De visie beschrijft een -voor alle gebieden die binnen de scope vallen- eensluidende zoneringsmethodiek, waarvan de partijen afspreken die te gebruiken.

De bepalingen in de visie over de zoneringskaart en recreatietypen zijn onverminderd de planologische bevoegdheden van de gemeenten en de provincie.

¹ Dit betreft de bijlagen V1 en V2. Specifiek geldt dat er een gezamenlijke visie (op hoofdlijnen) is ontwikkeld voor de gebieden waarvan Staatsbosbeheer het eigendom heeft en die vallen binnen de gemeentegrenzen van de in de recreatieschappen deelnemende gemeenten. Voor de gebieden waarvoor Staatsbosbeheer het bloot eigendom heeft en de recreatieschappen het economisch eigendom (beheer) zullen -op basis van de in dit document met bijlagen gemaakte afspraken- in 2022 vernieuwde erfpachtcontracten worden ontwikkeld.

De zoneringskaart en functiematrix vormen de inhoudelijke onderlegger voor de erfpachtovereenkomsten.

Elke vijf jaar (of zoveel eerder als nodig) vindt een bestuurlijk overleg plaats om te bespreken of de visie geactualiseerd moet worden.

2. De visie en afspraken worden in de eerste bestuursronde 2022 ter goedkeuring voorgelegd aan AB/DB's van de drie recreatieschappen. Staatsbosbeheer heeft hierover besloten voorafgaand aan het overleg met de voorzitters van de recreatieschappen op 19 januari 2022.
3. Over nagenoeg alle hoofdonderwerpen en uitgangspunten voor de op te stellen erf- en ondererfpachtovereenkomsten en opstalrechten is overeenstemming bereikt. Zie de bijlage met het overzicht van bouwstenen voor de op te stellen erf- en ondererfpachtcontracten. In essentie zijn de volgende afspraken gemaakt:
 - a. Partijen hebben overeenstemming over de looptijd van de nieuwe erfpachtovereenkomsten. Deze zal 60 jaar bedragen.
 - b. Er is nog geen overeenstemming bereikt over het verlengingsrecht (en het inroepen daarvan). Om de visies van de recreatieschappen ook op termijn mogelijk te maken en ondererfpachters voldoende contractzekerheid te kunnen blijven bieden, dient de looptijd van de contracten tijdig verlengd te worden. Over de verlengingstermijn worden nadere procesafspraken gemaakt. Dit proces wordt ambtelijk voorbereid en ter besluitvorming aan het bestuurlijk overleg Staatsbosbeheer en recreatieschappen voorgelegd.
 - c. Er is overeenstemming bereikt met betrekking tot inkomsten uit doelstellingsonafhankelijke activiteiten (= activiteiten die niet direct voortvloeien uit de doelstelling voor de erfpacht uitgifte) zoals zonneweides, windturbines, kabels en zendmasten. Deze inkomsten komen deels voort uit de opstalrechten. De gemaakte afspraak is dat de bestaande werkwijze voor vergoedingen van doelstellingsonafhankelijke activiteiten wordt gecontinueerd, waarbij deze voor de helft worden toegewezen aan Staatsbosbeheer (als grondeigenaar) en voor de andere helft aan de beheerder/gebruiker recreatieschappen (beheerder/gebruiker).
4. Na bevestiging van het document met afspraken door de AB's van de schappen werken partijen de in de bijlage uitgewerkte bouwstenen zo snel als mogelijk in 2022 uit in nieuwe erfpachtovereenkomsten voor de drie recreatieschappen, met als ambitie om eind 2022 concept erfpachtovereenkomsten gereed te hebben. De erfpachtovereenkomsten hebben in principe² betrekking op het areaal dat onder de huidige lopende contracten valt. Over het al dan niet in erfpacht opnemen van de gronden die schappen op dit moment zonder beheertitel in gebruik hebben, wordt in overleg tussen de partijen in de loop van 2022 een besluit genomen.³

² In de situatie dat het tot uitruil van gebieden tussen Staatsbosbeheer en de schappen mocht komen, zal dit waarschijnlijk ook gebieden betreffen die op dit moment in erfpacht zijn uitgegeven. N.B. Hier ligt een verbinding met het onderzoeken van oplossingsrichtingen voor de financiering van de gebieden van Staatsbosbeheer.

³ Schappen hebben een aantal gebieden in gebruik/beheer (onder andere in Haarlemmermeer, Lutckemeer en Overdiemerpolder) zonder dat daar een formele gebruikstitel onder ligt. De benodigde regeling voor deze gebieden wordt meegenomen in een onderzoek naar het optimaliseren van de verdeling van beheergebieden tussen de schappen en Staatsbosbeheer. N.B. Hier ligt een verbinding met het onderzoeken van oplossingsrichtingen voor de financiering van de gebieden van Staatsbosbeheer.

5. Voor de zgn. voormalige Recreatie om de Stad (RodS) gebieden⁴ geldt dat de partijen zich actief inspannen om te zorgen dat het knelpunt in de beheerfinanciering zo snel als mogelijk in 2022 geagendeerd wordt op een andere (nog op te richten) tafel, waar betrokken overheden gezamenlijk met Staatsbosbeheer verschillende oplossingsrichtingen voor de financiering van voornoemde groene recreatiegebieden gaan onderzoeken en uitwerken. De resultaten van de werkgroep 'gebiedsexploitaties' kunnen daarbij worden benut.

Voor dit vraagstuk bestaat op dit moment nog geen tafel. Deze zal opgericht moeten worden. Partijen die deelnemen aan deze tafel zijn in ieder geval de provincie, de betrokken gemeenten (waarin de RodS gebieden liggen), Staatsbosbeheer en idealiter ook het Rijk. Op deze tafel zal ook besproken worden in hoeverre, naast de RodS-gebieden, ook overige recreatieve voorzieningen in de Staatsbosbeheer gebieden (binnen de MRA) worden meegenomen bij het zoeken naar oplossingen voor de financieringsproblematiek. Voor deze gebieden is namelijk ook sprake van een tekort, waarbij geldt dat deze gebieden een belangrijke rol spelen in de groeiende recreatiebehoefte in de MRA.

Oplossingsrichtingen die van invloed zijn op beheergebieden van de recreatieschappen en Staatsbosbeheer worden tijdig voorgelegd aan de besturen van de recreatieschappen en de directie van Staatsbosbeheer.

6. Integraal onderdeel van de gemaakte afspraken zijn de volgende bijlagen:
 - a. De bouwstenennotitie.
 - b. De bijlagen vanuit de werkgroep Visie: bijlage V0 tot en met V6.
 - c. Tussenresultaat werkgroep gebiedsexploitatie: oplegnotitie en bijlage met tussenresultaten.
7. Vóór eind februari wordt een voorstel geformuleerd hoe het vervolgproces eruit komt te zien, na vaststelling van dit document met afspraken op 19 januari. Hierin wordt ook meegenomen wie welke rol heeft. Het bestuursbureau wordt -samen met Staatsbosbeheer- opdrachtgever voor dit procesvoorstel en krijgt een trekkende rol bij het opstellen hiervan.

⁴ Dit betreft Purmerbos, Diemberbos en vier gebieden in de gemeente Haarlemmermeer (Zwaansbroek, Vennepershout, Houtrakpolder en IJtochtstrook).